

СЕКЦІЯ 11
«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ»

Говгера І. Б.
Магістр спеціальності «Облік і оподаткування»,
Львівський національний аграрний університет
м. Львів, Україна

СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Висвітлено основні перспективи розвитку туристичної галузі в сільській місцевості. Описано ключові проблеми на шляху розвитку сільського туризму.

Ключові слова: сільський туризм, рекреаційні ресурси, етнокультура, зелений туризм.

В умовах складних трансформаційних змін та реформування економіки України саме сферу туризму необхідно розглядати у числі основних напрямків підвищення рівня соціально-економічного розвитку. Враховуючи багаті туристично-рекреаційні ресурси України (історико-культурні та етнічні надбання, сприятливі природно-кліматичні умови, різноманітні ландшафтні комплекси), саме розвиток туристичної діяльності варто вважати одним із чинників розв'язання соціальних, економічних та екологічних проблем.

В останні роки відбувається значне зростання попиту на відпочинок в сільській місцевості. Сільський туризм – один із найперспективніших видів відпочинку в Карпатах, на Чорноморському та Азовському узбережжі, Поліссі, Поділлі та інших мальовничих куточках України. Для сільських мешканців цей вид туризму є найкращим стимулом для започаткування й розвитку підприємницької діяльності, що дає додаткові прибутки та підвищує рівень зайнятості членів сільських родин [3].

По-перше, він дає поштовх для відродження й розвитку традиційної культури: народної архітектури, мистецтва, промислів - усього, що складає місцевий колорит, і що, поряд із природно-рекреаційними чинниками, є не менш привабливим для відпочиваючих.

По-друге, через сільський відпочинок мешканці урбанізованих територій з масовою культурою мають можливість пізнати справжні українські традиції.

По-третє, етнокультура села репрезентує Україну світові й приваблює також іноземних туристів. Тому як передумову успішного розвитку відпочинку в сільських етнографічних районах треба розглядати формування ідеології відродження й розвитку всього спектра традиційної культури, починаючи від форм господарських занять до надбань духовної сфери, що діятимуть як сприятливі чинники для індивідуального відпочинку в етнографічних районах України [2].

Населення України здатне отримувати реальні доходи у сфері сільського туризму від таких видів діяльності, як: облаштування туристичних маршрутів, облаштування й експлуатація стоянок для туристів, робота гідом чи екскурсоводом, транспортне обслуговування туристів, егерська діяльність

(полювання, аматорське та спортивне рибальство), прокат туристичного спорядження, послуги приймання туристів, кулінарні послуги, підготовка культурних програм, народні промисли, виробництво та реалізація туристам екологічно чистих продуктів харчування, реалізація туристам ягід та грибів.

Сільський туризм в Україні згідно з чинним законодавством здійснюється як вид підсобної діяльності чи малого підприємництва. Як вид підсобної діяльності сільський туризм дає селянам певні додаткові доходи, як вид малого підприємництва – відповідно основні доходи. З урахуванням результатів аналізування зарубіжного та вітчизняного досвіду до переваг сільського туризму віднесено: сприяння вирішенню соціально-економічних проблем українських сіл; скорочення рівня безробіття на селі та розширення можливостей самозайнятості населення; покращення благоустрою сільських садиб; забезпечення гарантій охорони традиційної забудови; розширення можливостей збуту сільськогосподарської продукції; відродження та збереження народних промислів; сприяння усвідомленню сільськими громадами значення місцевого середовища; налагодження порозуміння між мешканцями села і міста; поліпшення якості життя селян; збереження місцевих пам'яток історико-культурної спадщини та інше [4].

Останнім часом зелений туризм набув широкого розповсюдження серед іноземців, які живуть і працюють в Україні, а саме співробітників посольств, працівників іноземних фірм, банків тощо. Вони приїжджають до українського села як на уїкенд, так і на довший термін.

Наприклад, у Закарпатській області налічується 50 домашніх господарств, які надають послуги сільського туризму. Це досить значна кількість, ураховуючи, що загалом в Україні їхня кількість становить 2 176 одиниць. Ціна за проживання в садибах варіюється від 700 до 1 000 грн. на добу. Це дає можливість господарям заробити до 300 000 грн. за рік. Прибутки від зеленого туризму позитивно впливають на добробут селян та розвиток українського села. Оскільки для догляду за садибою потрібні працівники, це також створює в селі робочі місця. Подальший розвиток зеленого туризму зміг би значно скоротити міграцію селян за кордон у пошуках заробітку, тому що вони змогли б заробити кошти, залишаючись вдома, поряд із сім'єю [1].

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що сприяння розвитку сільського (зеленого) туризму є перспективним та пріоритетним напрямком туристичної діяльності, який має на меті розв'язання соціальних, економічних та фінансових проблем сільських територій.

Список використаних джерел:

1. Андреева Н. Сучасна організація аграрного туризму в Україні як перспективний напрямок розвитку сільських територій / Н. Андреева, С. Нездоймінов, І. Дишловий // Економіст. – 2011. – № 7. – С. 25–28.
2. Биржаков М. Б. Система американского высшего и последипломного образования / М. Б. Биржаков // Туристические фирмы. – 1996. – Вып. 10. – С. 170–171.
3. Гловацька В. В. Особливості розвитку сільського зеленого туризму як підприємницької діяльності / В. В. Гловацька // Інноваційна економіка. – 2010. – № 16. – С. 45–48.
4. Горішевський П. Сільський зелений туризм: організація надання гостинності / П. Горішевський, В. Васильєв, Ю. Зінько. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2003. – 148 с.

Govgera I. Rural tourism: problems and prospects.

Summary

The main perspectives of tourism industry development in rural areas are highlighted. The key problems in the development of rural tourism are described.

Key words: rural tourism, recreational resources, ethnoculture, green tourism.

Михальчук Л. Ю.

Магістр спеціальності «Облік і оподаткування»,

Львівський національний аграрний університет

м. Львів, Україна

lili10041997@gmail.com

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ АГРОТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ

Висвітлено суть кластерного підходу у розвитку регіону. Відображено основні цілі створення агротуристичного кластеру. Описано значення агротуризму окремо для туристів, села та господарства.

Ключові слова: кластерний підхід, агротуристичний кластер, сільський туризм, рекреаційні ресурси, етнокультура.

Кластерний підхід у розвитку регіонального туризму широко застосовується в усьому світі, оскільки підтверджує свою ефективність. Пам'ятники культури, природи чи архітектури стають ядром кластера, а місця їх розміщення, об'єкти інфраструктури доповнюють і обслуговують їх, створюючи додаткову рекламу, як самим собі, так і пам'яткам

Ідея агротуристичного кластера полягає в залученні до співпраці фермерів, підприємців і тих, хто в Україні надає послуги зеленого туризму, а також у використанні історичних, культурних пам'яток, якими багата кожна область України. При таких умовах всі три сторони мають можливість отримати додаткові фінансові ресурси, а туристи зможуть одержують доступ до цілого спектру послуг, які надаються, що посилить бажання людей подорожувати по своїй країні.

Агротуризм є специфічним видом відпочинкового туризму, який здійснюється в сільській місцевості і органічно поєднує в собі зелений, сільський та екологічний туризм, при цьому має свої особливості, а саме участь агротуристів, тобто відпочиваючих, в агротуристичних господарствах, у здійсненні технологічних процесів із виробництва сільськогосподарської продукції в поєднанні з відпочинком, оздоровленням та участі в різноманітних атракціях [1].

Основною метою такого агротуристичного кластеру - реалізувати потенціал регіону як одного з головних туристичних напрямів шляхом залучення учасників агротуристичного кластеру навколо єдиної стратегії розвитку агротуризму та покращення агротуристичного досвіду і загальної інфраструктури для обслуговування цільових агротуристичних ринків і сегментів (рис.1)